

မလွမ်းစကောင်း ... လွမ်းစကောင်း

ရှေးရှေးကမ္မဝေလ်း တရသစာရများ

ကိုပေါက်(မန္တလေး)

ရှေးရှေးက မန္တလေး

ကိုပေါက် (မန္တလေး)

တတမ်းတမ်း ... တတတ လွမ်းတသသ မန္တလေး

ကျွန်တော် အင်တာနက်မှာ စာရေးစက စိတ်ကူးပေါက်ရာ တောင်ရောက်
မြောက်ရောက် ရေးချင်သလို ရေးခဲ့တာပေါ့။ အစကနဦးပိုင်းမှာ တစ်ပုဒ်
ပြတ် ဆောင်းပါးအတိုတွေပဲ ရေးခဲ့ပေမဲ့ ‘နားစည်ကိုထွင်း နှလုံးသား
အတွင်းဝင် သွေးကြောထဲလှည့်ပတ် ဦးနှောက်တွင် ရပ်တန့်နေသော’ ဆိုတဲ့
ဂီတနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဆောင်းပါးအရှည်လေးကို ပထမဦးစွာ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါ
တယ်။ ဒီ နားစည်စာမူက ကျွန်တော့်ကို ကိုပေါက် (မန္တလေး) ဆိုတဲ့ နာမည်
လေး စာဖတ်သူတွေ သိသွားစေတဲ့ စာတစ်ပုဒ် ဖြစ်သွားစေခဲ့သလို ကျွန်
တော့်ရဲ့ ပထမဦးဆုံးသော ပုံနှိပ်စာမူ တစ်ခုလည်း ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။

‘နားစည် မူရင်းက ရှည်လွန်းလို့ ချုံ့ရေးပေးပါလား’ လို့ အမေရိကန်နိုင်ငံ
မှာ ထုတ်နေတဲ့ မန္တလေးဂေဇက် သတင်းစာ အယ်ဒီတာက ပြောလာတဲ့
အတွက် အဲဒီဆောင်းပါးကို နည်းနည်းချုံ့ပြီး ‘နှလုံးသားပေါ်မှ ဂီတပန်းပွင့်
များ’ ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ သတင်းစာမှာ ပုံနှိပ်ဖြစ်သွား ခဲ့ပါတယ်။

တစ်ရက် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဘီးကျဲကြီးတွေ ထွေရာ
လေးပါး စကားဖောင်ဖွဲ့ကြရင်း ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က သွားကြလာကြ
စားကြသောက်ကြတာ တွေကို စားမြုံ့ပြန်ဖြစ် ကြပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ ‘မလွမ်းစ
ကောင်း လွမ်းစကောင်း ရှေးရှေးက မန္တလေးအကြောင်း’ ကို ရေးဖို့ စိတ်ကူး
ပေါ်သွားပါတယ်။

ကျွန်တော့် အားနည်းချက်က ခုနှစ်သက္ကရာဇ်တွေ ဘာတွေညာတွေကို သိပ်မှတ်မှတ်သားသား မရှိပါဘူး။ စာတစ်ပုဒ်ကို ရေးတဲ့အခါမှာ မှတ်တမ်း မှတ်ရာ သက္ကရာဇ်တွေ အချက်အလက်တွေကို အားပြုပြီး ရေးတာထက် ကျွန်တော် သိထားမြင်ထား ကြားထားခဲ့ဖူးတဲ့ အမှန်တကယ် ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေ အပေါ်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ စိတ်ခံစားမှုကို ဦးစားပေးပြီး ရေးတာကို ပိုမိုနှစ်သက်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်လဲ ‘နားစည်ကိုထွင်း’ ကို ရေးခဲ့စဉ်က ဘာစာအုပ်စာတမ်းမှ ပြန် မလှန် မကိုးကားဘဲ ကျွန်တော့်ဦးနှောက်ထဲမှာ ရပ်တန့်နေသလောက်ကို သာ အမှီပြုပြီး ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။ ဒီ ‘မလွမ်းစကောင်း’ကို ရေးဖြစ်တော့လဲ ရင်ထဲ နှလုံးသားထဲမှာ ဦးနှောက်ထဲမှာ တင်ကျန်နေ သလောက်ကို အခြေခံ ပြီး ရေးဖွဲ့ခဲ့တဲ့အတွက် ခုနှစ်တွေ သက္ကရာဇ်တွေကိုတော့ တိတိကျကျ ထည့် မရေး နိုင်ခဲ့ပါဘူး။

ဒီဆောင်းပါး ရေးခဲ့စဉ်ကလည်း အင်တာနက်ဆိုင်မှာဘဲ တစ်ရက် တစ် ပုဒ်နှုန်းနဲ့ (၂၅)ပိုင်းတိတိ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဆောင်းပါးမှာလည်း ရှေးက ဖြစ်ခဲ့တာတွေထက် ကျွန်တော် နေထိုင်ခဲ့စဉ်မှာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရ တာလေးတွေ ကို ကိုယ်တိုင်သတိရ အောက်မေ့စွာနဲ့ ပြန်လည် ရေးသားခဲ့တဲ့ အလွမ်းဖွဲ့ တစ်ပုဒ်ပါဘဲ။ ဒီ အလွမ်းဖွဲ့လေးကြောင့်ပဲ အဝေးရောက် မန္တလေးသား အတော်များများနဲ့ ကျွန်တော် အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် မိတ်ဆွေတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြ တာ အချို့ဆိုရင် အခုအချိန်ထိ ခင်မင်စွာ ရှိနေပါတယ်။ ဒီဆောင်းပါးမှာ ပါ တဲ့အထဲက မန္တလေးမှာ ရှိခဲ့တဲ့ စားသောက်ဆိုင်တွေ အကြောင်းဘဲ သီးသန့် ထုတ်ပြီး ‘တတမ်းတမ်း ... တတတ လွမ်းတသသ မန္တလေး’ ဆိုပြီး မန္တလေး ဂေဇက် သတင်းစာမှာ ပုံနှိပ်ဖြစ်ခဲ့သလို အချို့သော အပိုင်းတွေကိုတော့ မန္တလေး အခြေစိုက် မန်းတောင်ရိပ်(ခ) Shade ဂျာနယ်မှာ ထပ်ပြီး ပုံနှိပ်ဖြစ်

ခဲ့ပါတယ်။

ဒါကတော့ ဒီဆောင်းပါးလေးရဲ့ ရာဇဝင်ပေါ့နော်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာပေလောကမှာ စာအုပ်တစ်အုပ် ပုံနှိပ်ဖို့ဆိုတာ လွယ်ကူသော အလုပ်မဟုတ်သလို စာအုပ်ရောင်းချရေးဆိုတဲ့ အလုပ်က ပိုမိုခက်ခဲတဲ့ အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ စာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဖို့အတွက် ငွေတွေ ဘုတ်ခနဲ ပစ်ချနိုင်ရမှာ ဖြစ်သလို စာအုပ်ဖြစ်လာ ခဲ့ရင်လည်း အရင်းပြန်ရ ဖို့ မျှော်လင့်ချက် မထားနိုင်မှသာ စာအုပ်ထုတ်ပါလို့ ပြောရင် ငြင်းဆန်မယ့် သူ မရှိလောက်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ စာအုပ် တစ်အုပ်လောက်မှ မထုတ်နိုင် သေးဘူး ဆိုရင်လည်း စာရေးဆရာ မဖြစ်သေးဘူးလို့လည်း သတ်မှတ်လေ့ ရှိကြပါတယ်။ ‘စာအုပ်လေး တစ်အုပ်လောက်တော့ မှတ်တိုင်စိုက်သလို ထုတ်ချင်တယ်’ ဆိုတဲ့ စိတ်အစွဲလေးတွေလည်း ရှိနေကြပြန်ပါတယ်။

စာပေလောကနဲ့ ပတ်သက်ခြင်း မရှိသေးတဲ့ စာရေးဆရာ အသစ်ကလေး တွေကို ထုတ်ပေးမယ်လို့ စိတ်ကူးနေတဲ့ မဟာစာပေနဲ့ ကံကောင်း ထောက်မစွာပဲ ဆုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဒီတော့လည်း ‘နွေးသီး’ လို့ အမည်ရတဲ့ စာအုပ်လေးတစ်အုပ် ထုတ်ဖြစ်သွားပါတယ်။ သို့သော် ဒီစာအုပ်လေးက ကောင်းစွာ မရောင်းရတဲ့ စာရင်းထဲမှာတော့ နံပါတ်ဝမ်းအဖြစ်နဲ့ ရပ်တည်ခဲ့ ပါတယ်။

ဒီစာအုပ်ထုတ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ မဟာစာပေက အမှတ်မရှိ စာမူအသစ် တောင်းပါတယ်။

‘ရေးချင်တာကို ရေးချင်သလိုသာ ရေးခဲ့၊ ကြိုက်မှထုတ်မှာ’ လို့ ရှင်းရှင်း ပြတ်ပြတ် ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော်ကလည်း ‘ကျွန်တော်ရေးချင်တာကို ရေးမှာ၊ ခင်ဗျားကြိုက်မှ ထုတ်’ လို့ ပြောပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ထုတ်ဝေသူက ‘စာမူ ပြီးပြီလား’

မေးလိုက် ကျွန်တော်ကလည်း ‘ရေးနေပါတယ်’ လို့ဖြေရင်း ထုတ်ဝေသူ ကြိုက်ဖို့မပြောနဲ့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ကြိုက်တဲ့ စာမူအသစ်တစ်ပုဒ် ထွက် လာအောင် မစွမ်းဆောင်နိုင် ခဲ့ပါဘူး။

ဟိုပြောဒီပြော ဟိုလုပ်ဒီလုပ်နဲ့ပဲ ‘တစ်အုပ်နဲ့ပြီး ဆရာကြီး’ စာရင်း ဝင် သွားပါတယ်။ အသစ်မရ နိုင်တော့လည်း အဟောင်းလေးထဲကပဲ ပြန် နှိုက်ထုတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ဒီ ‘မလွမ်းစကောင်းလေး’ ကိုပဲ ကျွန်တော့် နှလုံးသားက ခလုတ်တိုက်မိပါတယ်။ မန္တလေးသား တစ်ယောက်က သူ နေထိုင်တဲ့ မန္တလေးမြို့ အကြောင်းကို ပြန်ရေးပြတာတော့ မထူးဆန်းဘူးလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်

ကိုပေါက်(မန္တလေး)

၁၀-၅-၂၀၁၉

မွေးဇာတိ၊ ကျုံးနဲ့နန်းတော်

အပိုင်း - ၁

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ငါးဆယ်လောက်က ဆိုပါတော့ ကျွန်တော့်ကို မန္တလေးမြို့၊ လမ်း ၈၀ အနောက်ကျုံးလမ်း ၁၆ လမ်း အခု ရွှေဘဲစားတော်ဆက် ဖွင့်ထားတာရဲ့ အနောက်ဘက် ငါးအိမ်ကျော်လောက်မှာ ဧူလိုင်လထဲက လကွယ်ရက် တစ်ရက်ရဲ့ မိုးတွေသဲနေတဲ့ ညနေခင်းမှာ မွေးဖွားခဲ့ ပါသတဲ့။ ကျွန်တော်တို့ အမေဘက်က ဘိုးဘိုးတို့ရဲ့ အိမ်မှာပေါ့။ အရပ်ကတော့ ပြည်လုံးချမ်းသာ ရပ်ကွက်ကြီး၊ မေဃဂီရိရပ်ကွက် ဝင်းကတော့ ထီးရိုးဝင်းပေါ့။

ကျွန်တော်မွေးတဲ့ အိမ်ရဲ့တောင်ဘက်က ဝင်းကိုတော့ ကသဲဝင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အထင်တော့ အမေတို့ အမျိုးတွေကလည်း ယိုးဒယားကသဲ လူမျိုးတို့နဲ့ သွေးမကင်းဘူး ထင်မိပါတယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က အခုလမ်း ၃၀ (၈၂- ၈၃) ကြားမှာရှိတဲ့ ရာမနတ်စင်ရှိတဲ့ ဝင်းထဲကို ခဏခဏသွားပြီး ကန့်တော့ရတာရယ်၊ အစိမ်းရောင် မဝတ်ရဘူးလို့ အမေက မှာတာကို ရယ်ဆက်စပ်တွေးမိလို့ပါ။

နောက် ကျွန်တော်မွေးတဲ့ ၁၆ လမ်းဘက်က ဘုရားပွဲတွေ ဆွမ်းကျွေးတွေ၊ အလှူအတန်းတွေ ရှိတယ်ဆိုရင် ခန့်ထုပ်လို့ခေါ်တဲ့ မုန့်ကို အမြဲပါအောင် ထည့်ပါတယ်။ ဒီမုန့်က ကြက်ဥကို ဖောက်ပြီးတော့ အကာနဲ့ အနှစ်တွေကို ရောပြီး ခလောက်ဂျုံမှုန့် နည်းနည်းထည့်ပြီးရင် ထပ်မွှေ မပျစ်တပျစ်လေး ဖြစ်လာပြီဆိုမှ မီးဖိုပေါ်မှာ မီးအေးအေးနဲ့ တင်ထားတဲ့ ဒယ်အိုး ပြားပေါ်ကို ဇွန်းလေးနဲ့ အပိုင်းပြားပြား ပါးပါးလေး ဖြစ်အောင် ထည့်လိုက်ပါတယ်။

မြင်အောင်ပြောရရင် မုန့်ဖြစ်စလက် ရေပါးလုပ်သလိုပေါ့။

မုန့်ကျက်ပြီး ဝါပြီဆိုမှ မုန့်ပေါ်မှာ အချို့ကြိုက်ရင် သကြားနဲ့ အုန်းသီးစိမ်းကို အမျှင်လေးတွေဖြစ်အောင် ခြစ်ထားတာကိုထည့်၊ ဒါမှမဟုတ် အသားနဲ့ စားချင်တယ်ဆိုရင် အသားတုံး သေးသေးလေးရယ် မွှေးအောင် မဆလာရယ်၊ ကြက်သွန်အတုံး လေးတွေလှီးပြီး မကျက်တကျက် ဖြစ်အောင် ရောကြော်ထားတာကို ထည့်လို့ ဌာပနာ လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီ မုန့်လေးကို သုံးဒေါင့်ချွန်းချွန်းလေးနဲ့ လှတပတဖြစ်အောင် ခေါက်ပြီး အချို့ကတော့ ကော်ပြန့်လိပ်လို အလိပ်သေးသေးလေးတွေ လုပ်ကြပါတယ်။ အချဉ်ရည်နဲ့ တို့စားပါတယ်။ အရင်ကတော့ ကိုယ်လက်ဖြစ် မန်ကျည်းအချဉ်ရည် အခုတော့ နိုင်ငံခြားကလာတဲ့ ငရုတ်ဆီပေါ့ဗျာ။ အရင်ကတော့ ဒီမုန့်ကို မြောက်ပြင်ဘက်က ရပ်ကွက်ဘုရားပွဲမှာ ဧည့်ခံတဲ့ မုန့်ဖြစ်ပေမဲ့ အခုအခါမှာတော့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေမှာ ရနိုင်တဲ့မုန့် ဖြစ်နေပါတယ်။ အလှူမင်္ဂလာပွဲတွေမှာ ဧည့်ခံချင်တယ်ဆိုရင် ချမ်းသာရ ထုံးကုန်းဘက်မှာ ဒီခန့်ထုပ်ကို သီးသန့်လုပ်ရောင်းတဲ့ အိုကေ ခန့်ထုပ် လုပ်ငန်းမှာ အော်ဒါမှာယူလို့ ရနေပါပြီ။

ကျွန်တော်တို့ အိမ်တန်းလေးက တောင်ဘက်လှည့် မြောက်ဘက်တန်း ကျွန်တော်တို့ အိမ်နောက်ကျောဘက်က ဝင်းကိုတော့ ထီးရိုးဝင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ၁၆ လမ်း အရှေ့ဘက်ထိပ် အခုရွှေဘဲ နေရာကတော့ ကျွန်တော့် ကစားဖော် ကိုနိုင်တို့အိမ်ပါ။ သူတို့အိမ်ရဲ့ အနောက်ဘက်က စလို့ အိမ်ငါးလုံးဆက်တိုက်က ကျွန်တော့်အမေတို့ အမျိုးတွေ ချည်းပါပဲ။ အမေတို့ အမျိုးတွေအိမ်က အားလုံးပန်းပဲလုပ်ငန်း လုပ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ အိမ်တွေရဲ့ အနောက်ဘက်မှာ ပန်းပဲလုပ်ဖို့ ကုန်ကြမ်းဖြစ်တဲ့ သံတိုမယ်နတွေက အပုံလိုက်ကြီး ဟည်းဟည်းထနေတာပါ။ အဲဒီသံပုံတွေက ကျွန်တော်တို့ ကစားကွင်းလို သဘောထားပြီး တက်ဆော့ကြတဲ့ နေရာ

တွေပါ။ အဲဒီခေတ်က အခုခေတ်လို့ မေးခိုင်းပိုးတွေ ဘာတွေလဲ သိလဲမသိ တော့ ကြောက်လည်း မကြောက်ပါဘူး။ သံပြားရှုရင် လူကြီး တွေမပြောဘဲ မန်းကျည်းရွက် ခူးလို့ အရည်ညှစ်တဲ့ပြီး အံ့ထားလိုက်တာ ပါပဲ။ လူကြီးတွေ သိရင် မကစားရမှာ စိုးလို့ပါ။ ဆော့ရင်းကစားရင်းနဲ့ပဲ အနာက ပျောက် သွားတာပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ အိမ်တွေမှာ မနက်စောစောကစလို့ ကြားရတာကတော့ ပန်းပဲလုပ်တဲ့အခါသုံးတဲ့ မီးဖိုကိုလေပေးတဲ့ ဖားဖိုကြီးတွေက ထွက်တဲ့ တ ရှူးရှူး အသံတွေရယ်၊ မီးရဲနေအောင် ဖုတ်ထားတဲ့ သံပြားတွေကို တူအကြီး ကြီးတွေနဲ့ လွှဲလွှဲပြီး ထုလိုက်တဲ့အခါ ပေတုံးရယ် သံတူရယ် ကြားက မီး ဖုတ်ထားတဲ့ သံပြားရယ် ထိခိုက်မိလို့ ထွက်လာတဲ့ ‘တဒုန်း ဒုန်း’အသံရယ်၊ ပုံပေါ်သွားတဲ့ သံထည်အကြမ်းကို ရေထဲ ထည့်လိုက်တဲ့အခါ ရှဲခနဲထွက်လာ တဲ့ အသံတွေက ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်ကတည်းက ကြားရတဲ့ဂီတပါ။ အခု တော့ ဒီအလုပ်တွေ အားလုံး ရပ်ဆိုင်းသွားပါပြီ။

ထူးထူးခြားခြား အမျိုးထဲမှာ ပန်းဘဲမလုပ်တဲ့ အိမ်ကတော့ ကြီးကြီးညွန့် တို့ အိမ်ပါ။ ကြီးညွန့်တို့က မုန့်ဦးနှောက်တို့၊ ငှက်ပျောထုပ်တို့ ပြန်ပေါင်းထုပ်တို့ မုန့်ဖက်ထုပ် အစရှိတဲ့ မြန်မာမုန့်တွေ လုပ်ရောင်းပါ တယ်။ (မုန့်ဖိုက ထွက်စပူပူနွေးနွေး မုန့်ဖက်ထုပ်တို့ မုန့်ဦးနှောက်တို့ကို နေ့လယ်ခင်း စားရတာ မမေ့နိုင်စရာပါပဲ)။ ညနေ၊ ညနေတိုင်း ကျုံးထဲကို ကြာဖက် ခူးဆင်းတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော့်ကို ခေါ်သွားနေကြပါ။

ကြီးညွန့်တို့ရောင်းတဲ့ မုန့်တွေရယ် အိမ်နောက်ဘက် ဇွန်ရုံ၊ စံပယ်ရုံတွေ က ပွင့်တဲ့ ပန်းတွေကို ရောင်းတဲ့အခါ ဒီကြာဖက်တွေနဲ့ ထုပ်ပေးတာကိုး။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် ပြောရရင် ကြာဖက်ခူးတာက ကျွန်တော်တို့ တစ်မိသားစုထဲ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုရွှေဘဲ စားတော်ဆက် တောင်ဘက်

စက်ဘီးတွေ၊ ဆိုင်ကယ်တွေထားတဲ့ နေရာလေးမှာ အရင်က ကင်းတဲလေး ရှိပါတယ်။ ကင်းတဲလေးရှေ့မှာ မနက်မနက်ဆိုရင် ပလာတာ အကြွပ်ကြော် တို့၊ ပူရီတို့ ကြော်ရောင်းတဲ့ လေးတင်မောင်တို့ကလည်း ကြာဖက်ခူးပါ တယ်။ အနီးအနားက မုန့်ရောင်းတဲ့ ဈေးသည်လေးတွေလည်း လာခူးတတ် ကြပါတယ်။ ကြာပန်းပွင့်တဲ့ ရာသီမှာဆိုရင် ကျွန်တော့်အစ်မ ဝမ်းကွဲ မခင် သန်းက ကြာလည်ဆွဲလေး လုပ်ပေးတတ်သလို ကြာခွက်ထဲက ကြာသီး လေးတွေကိုလည်း နှင်လို့ကျွေးတတ် ပါသေးတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကြာရွက်ခူးတဲ့ နေရာက (၁၇ လမ်းနဲ့ ၁၆ လမ်း ကြား) လမ်း ၈၀ ပေါ်မှာ အခုချိန်ထိ တွေ့နိုင်သေးတဲ့ ရေထဲကို ခါးကုန်းပြီး ရေသောက် ဆင်းနေတဲ့ ထနောင်းပင်ကြီးနားမှာပါ။ အဲဒီတုန်းကတော့ ထနောင်းပင်ပျို လေးပေါ့။ ကျွန်တော်ကတော့ ကလေးပေါက်စဆိုတော့ တွက်ကြည့်ရင် သူ ကကျွန်တော့်ထက် အသက်ကြီးတယ်လေ။ အဲဒီတုန်းကတော့ ကျုံး ပတ်ပတ်လည်က မြေသားကန်ပေါင်နဲ့ပါ။ ရေအပြည့်နဲ့ ကျုံးရယ် (နန်း မြို့ရိုး၊ ပြာသာဒ်၊ ယင်းတား၊ ပစ္စင်၊ ပြအိုး) အစုံအလင်ရှိ တယ်ဆိုတဲ့ မြို့ ဟောင်း လက်ရှိအချိန်အထိ မြန်မာပြည်မှာ ရှေးကတည်း မူရင်းမပျက် ရှိ တာကတော့ မန္တလေးမြို့ တစ်မြို့ထဲ ရှိပါတယ်။ ဒီမြို့က ကျွန်တော့်ထက် အသက် နှစ်တစ်ရာတိတိ ကြီးပါတယ်။ အောင်ကျော်ချမ်း အေး မန္တလေးလို့ မြို့တည်နှစ်ကို အမှတ်အသား ပြုထားတဲ့ (မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၁)ခုနှစ်မှာ မန္တလေးကိုတော့ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးက တည်ခဲ့တယ်ဆိုတော့ လက်ရှိ အချိန်မှာ အသက်တစ်ရာ ငါးဆယ်ကျော်ပြီ ပေါ့နော်။ ကျုံးရဲ့ အတွင်းဘက် မှာတော့ ခန့်မှန်းခြေ အလျားအနံ နှစ်မိုင်ခန့်ရှိတဲ့ လေးထောင့်စပ်စပ် အုတ်ရိုးနီနီနဲ့ အင်မတန်မှ ခုံညားတဲ့ မြို့ရိုးကြီးက မတ်မတ်ရပ်လို့ နေပါ တယ်။

တောင်မြောက်အရှည်လိုက် လဲလျောင်းနေတဲ့ အရှေ့ဘက်ကျိုး လမ်းမကြီးကတော့ ၆၆ လမ်းပါ။ မြောက်ဘက်မန်းတောင်ခြေ ၁၂ လမ်းက စလိုက်တာ ၂၆ ဘီလမ်းမှာ ဆုံးပါတယ်။ အဲတော့ လမ်းအစအဆုံး ၁၄ ပြရှိပါတယ်။ ဒီလမ်းမကြီးရဲ့ အရှေ့ဘက်အရပ်က နန်းတော်ရှေ့လို့ အမည်တွင်သပေါ့။ ဒီလမ်းမကြီးရဲ့ အလယ်လောက်မှာရှိတဲ့ ၁၉ လမ်းမှာ ကျိုးအတွင်းကိုဝင်တဲ့ နန်းရှေ့ တံခါးပေါက်နဲ့ကျိုးကို ကန့်လတ်ဖြတ်ထားတဲ့ တံတားရှိပါတယ်။

၂၆ ဘီလမ်းက ကျိုးရဲ့ တောင်ဘက်လမ်းမကြီးပါ။ တောင်ဘက် ကျိုးလမ်းကတော့ အရှေ့ဘက် ၆၆ လမ်းက စလိုက်တာ အနောက်ဘက် လမ်း ၈၀ မှာ ဆုံးပါတယ်။ သူလည်း ၁၄ ပြပါပဲ လမ်းအလယ် လောက်ဖြစ်တဲ့ ၇၃ လမ်းမှာ မင်္ဂလာတံတား ရှိပါတယ်။ ဒီမင်္ဂလာတံတားကနေ တောင်ဘက် တည့်တည့်သွားလို့ လမ်းဆုံးကတော့ မန္တလေး တက္ကသိုလ်ကြီးပေါ့။ ဒီမင်္ဂလာတံတား အပေါက်ရဲ့ အနောက်ဘက်ကပ်ရက် ကတော့ အင်မတန် နာမည်ကျော်ခဲ့တဲ့ မန်းသီတာဥယျာဉ် အစဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥယျာဉ်ကတော့ ၂၆(ဘီ)လမ်းမရောက်ခင် မတ္တရာမြို့ကို သွားဖို့အတွက် နန်းတော်ထဲကို ဝင်တဲ့ မီးရထားသံလမ်းရှိတဲ့ နေရာမှာ ဆုံးပါတယ်။

၇၆ လမ်းမှာတော့ ကုံးတံတားလေးနဲ့လှပတဲ့ မေတ္တာပေါင်းကူး တံတားရှိပါတယ်။ သံလမ်းနဲ့ယှဉ်ရက် ကျိုးကို ဖြတ်ဆောက်ထားတဲ့ တတိယမြောက် တံတားဖြူလေး ရှိပါတယ်။ လမ်း ၈၀ ကတော့ အနောက် ဘက်ကျိုးလမ်းပေါ့။ သူကတော့ ၂၆(ဘီ)လမ်းက စပါတယ်။ ၂၂(စီ)လမ်း မှာ အာဠဝီတံတားရှိပါတယ်။ ဆက်သွားတော့ ၁၉ လမ်းရောက်ရင် ရှေးကတည်းက ကျိုးနေတာကို ခုချိန်ထိမပြင်တဲ့ စက်ရှင်တံတား ရှိပါတယ်။

စက်ရှင်တံတားလို့ ခေါ်တွင်တာကတော့ တံတားအနောက်ထိပ်မှာ စက်

ရှင် တရားသူကြီးမင်းရဲ့ အိမ်ရှိလို့ပါ။ စက်ရှင်တရားသူကြီးလို့ တွင်တာ ကတော့ ရာဇဝတ်သားကို သေဒဏ်ချမှတ်ပိုင်ခွင့် ရှိလို့ပါတဲ့။ ကျိုး အနောက်ဘက်မှာရှိတဲ့ စက်ရှင်တံတားကတော့ မင်္ဂလာမရှိသော ကိစ္စများ အတွက်သာ သုံးပါသတဲ့။ ဒါကြောင့်လည်း ရှေးကတည်းက ကျိုးနေတဲ့ တံတား ခုချိန်ထိ မပြင်တာလို့လည်း ထင်မိပါတယ်။

၁၂ လမ်းရောက်ရင် အနောက်ကျိုးလမ်း ဆုံးပါတယ်။ မြောက်ကျိုးလမ်း အစကတော့ ၁၂ လမ်းဖြစ်ပါတယ်။ အရှေ့နဲ့အနောက် အလျားလိုက်ပေါ့။ လမ်း ၈၀ မှာစလို့ ၆၆ လမ်းမှာ ဆုံးပြန်တော့ သူလည်း ၁၄ ပြပါ။ လမ်း အလယ်လောက် ၇၃ လမ်းနဲ့ တည့်တည့်လောက် မြောက်ဘက်ထွက်တဲ့ မတ္တရာ မိုးကုတ်လမ်းမှာ မြောက်တံခါးနဲ့ တံတားတစ်စင်း ရှိပါတယ်။

ပြန်တွက်ကြည့်ရင် နန်းတော်ပတ်ပတ်လည်မှာ ရှေးကတည်းက ဖောက်ခဲ့ တဲ့ တံတားအရေအတွက်ကို တွက်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အရှေ့ဘက်၊ တောင် ဘက်၊ မြောက်ဘက်တို့မှာ ကျိုးကိုဖြတ်တဲ့ တံတားတစ်စင်းစီသာ ရှိပေမဲ့ အနောက်ဘက်မှာ ထူးခြားစွာ တံတားနှစ်စင်း ရှိနေတာပါ။

ကျိုးပတ်ပတ်လည် လမ်းမရဲ့ နားဘေးမှာတော့ သက်တမ်းရင့် ကုက္ကိုပင် ကြီးတွေရယ် သက်လတ်ထနောင်း ပင်တွေရယ် ရေတမာလို့လည်း ခေါ် တယ်ပင်လို့လည်းခေါ်တဲ့ ပင်ပျိုတွေက ကျိုးရေပြင်ကို အေးမြတဲ့ အရိပ်တွေ ပေးဖို့ ကျိုးပတ်ပတ်လည်မှာ မတ်မတ်ရပ်ပေး နေကြပါတယ်။

ပူပြင်းတဲ့ နွေရာသီမှာဆိုရင် ဒီအပင်ကြီးတွေရဲ့ အရိပ်အောက်မှာ ခိုဝင် ဆော့ ကစားရတာ အေးမြလှပါတယ်။

ကြိုးကြားကြိုးကြား ရှိနေတဲ့ ဗာဒံပင်တွေက အသီးတွေကို အုတ်ခဲနဲ့ထုခွဲ လို့ အထဲက ဖြူဖြူ ရှည်မျောမျော အဆံလေးတွေ စားရတာလည်း ဆိမ့်မှဆိ မ့်ပါပဲ။ နောက်နေပူတဲ့ နေလယ်ခင်းမှာဆိုရင် ကျိုးပတ်လည်မှာ ရှိနေတဲ့ ဒီ

သစ်ပင်ကြီးတွေက လမ်းကို အေးအောင်လည်း အရိပ်တွေ ပေးထားတော့ သွားစရာ လာစရာရှိရင် ကျုံးဘေးက သွားတော့ နေပူ သက်သာတာပေါ့။ ကတ္တရာလမ်းတွေ အရည်ပျော်လောက်အောင် ပူထဲ နွေရာသီမှာ ကုက္ကို သီးညိုညိုတွေက လမ်းပေါ် ကြွေကျတတ်ပါတယ်။ အဲဒီအသီးတွေကို စက်ဘီးတွေ ကားတွေက တက်ကြိတ်လိုက်မိတဲ့အခါ အရည်ပျော်နေတဲ့ ကတ္တရာလမ်းနဲ့ အစီးပေါက်နေတဲ့ ဒီအသီးတွေရောပြီး လမ်းက ပြန်မာ သွားတတ် တာကတော့ ရှေးကလူတွေက သဘာဝတရားကို အသုံးဝင်အောင် ဖန်တီးနိုင်မှုလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ကျုံးအတွင်းက မြေသား ကန်ပေါင်ပေါ်မှာတော့ အဆိပ်ရှိတာကြောင့် ပါးစပ်ထဲကို မထည့်ဖို့ ခဏခဏမှာတဲ့ ပန်းရောင် အပွင့်အဆုပ်လိုက်ကြီးတွေ ပွင့်နေတဲ့ ပန်းပင်တွေ တန်းစီလို့ ပေါက်နေပါတယ်။

ကျုံးရဲ့အပြတိုင်း အပြတိုင်းမှာ ကျုံးထဲကို ရေခပ်ဆင်းဖို့အတွက် တံတား အသေးလေးတွေကို တစ်ပြကို တစ်ခုထိုးပေး ထားပါတယ်။ နောက်ကျုံးထဲမှာ ရေစစ်ကန်လေးတွေ ရှိပါတယ်။ ဒီရေစစ်ကန်လေးကတစ်ဆင့် သန့်စင်အောင် စစ်ထားတဲ့ ကျုံးရေတွေက တစ်ပြမှာ တစ်ကန် သွယ်တန်းလို့ ဖောက်ထားတဲ့ ရေကန်လေးတွေကထဲကို ရောက်သွားပါတယ်။ ရှေးက ကျုံးပတ်ပတ်လည်မှာ နေထိုင်တဲ့ မန္တလေးသူ၊ မန္တလေးသား အားလုံး ကျုံးရေကိုသာ သုံးစွဲကြပါတယ်။ သောက်လည်းသောက် ချိုးလည်း ချိုးပေါ့။

ဒီတော့ ကျုံးရေဘယ်က ရလာတယ် ဆိုတာကလည်း စိတ်ဝင်စား စရာပါ။ မန္တလေးမြို့ရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာရှိတဲ့ ဆယ်တော်ကြီးကနေ ရန်ကင်းတောင်ရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာရှိတဲ့ ချောင်းကြီးထဲကို ရောက်လာပါတယ်။ အဲဒီ ချောင်းကြီးကနေ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အခု ၂၆ ဘီလမ်းရဲ့ မြောက်ဘက် လမ်း ၆၀ လောက်မှာရှိတဲ့ နန်းရှေ့ ရေစစ်ကန်ကြီးထဲကို ရောက်ပါတယ်။ အဲဒီရေစစ်

ကန်ကြီးကတစ်ဆင့် မြောင်းလေးတွေသွယ်ပြီး ကျုံးထဲကိုရောက် လာပါတယ်။ (ကြုံလို့ ပြောလိုက်ရဦးမယ်ဆိုရင် ဒီကျုံးထဲကို ဝင်လာတဲ့ အရှေ့ဘက်က မြောင်းလေးကို ငါးမျှားချိတ် ပုံစံဖော်လို့ အထစ်ထစ်ကလေး တွေနဲ့ ချောင်းကို ဖောက်ထားပါသတဲ့။ အမှန်ကတော့ နွံတွေ၊ နုန်းတွေ ကျုံးထဲကို မဝင်ခင်လမ်းမှာတင် ကျန်နေရစ်အောင် လုပ်ထားတာပါ။)

ဒါကိုမသိတဲ့ လူက ရေဝင်တာ နည်းတယ်ဆိုပြီး အတည့်ဖောက် လိုက်တာ မကြာခင်မှာပဲ အရှေ့ဘက်ကျုံးမှာ နုန်းတွေပုံပြီး ပိတ်ကုန်ပါသတဲ့။) ကျုံးထဲမှာ ဘာတွေရှိသလဲဆိုရင် အထင်ရှားဆုံးကတော့ ကြည်လင်နေတဲ့ ကျုံးရေထဲမှာ တွေ့နေရတဲ့ ရေမှော်ပင်တွေပါ။ လူကြီးတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ရေဆင်းကူးမှာစိုးတော့ ရေမှော်ပင်ထဲမှာ နွယ်ရှင်လို အပင်တွေရှိတယ်။ အဲဒီနွယ်ရှင်တွေက ခြေထောက်ကို ပတ်ပြီး ရေနက်ထဲကို ဆွဲနှစ်လိုက်ရင် ရေနစ်ပြီး သေမယ်လို့ပြောပြီး ကြောက်အောင် ခြောက်ခဲ့ကြပါတယ်။

နောက်တံတားပေါ်ကနေ ကြည့်လိုက်ရင် ရေကူးနေတဲ့ ဗိုက်ဖောင်းဖောင်းနဲ့ ငါးပူတင်းလေးတွေ အစွယ်လေး ရှေ့ထွက်နေတဲ့ ချန်ချန်ရှည်ရှည် ငါးဖောင်ရိုးလေးတွေကို မြင်နေရပါတယ်။

ဟိုးရှေးကတည်းက မနက်ခင်းဆိုရင် ကျုံးဘေးမှာ ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်းယူလို့ လမ်းလျှောက်သူတွေ ရှိပါတယ်။ လမ်းလျှောက်လို့ အပြန်မှာ မန္တလေးမြို့ရဲ့ မနက်ခင်း အစားအစာ တစ်ခုဖြစ်တဲ့ နွားနို့ဟင်းနဲ့ မလိုင်သောက်ပြီး ပြန်ရုံပါပဲ။ နွားနို့ဟင်း ဆိုတာကတော့ ဆန်လှော်နဲ့ နွားနို့ကို မပျစ်မကျဲလေး ချက်ထားတဲ့ ဘိုဆန်ဆန်ပြောရင် နို့စွတ်ပြုတ်ပေါ့။ သူ့အထဲမှာပါတဲ့ နီရဲရဲ ဆန်ချိုးလေးတွေကလည်း စားကောင်းသလို နွားနို့ဟင်းပေါ်မှာ မလိုင်ဖတ် ခပ်ပါးပါးလေး တင်ပေးလိုက်ပါတယ်။ အင်မတန်မှဆိမ့်ပြီး အင်အားဖြစ်စေတဲ့၊ အဟာရဖြစ်စေတဲ့ အစားအစာ တစ်ခုပါ။

ဒီပြင်မြို့တွေမှာရှိ၊ မရှိတော့ ကျွန်တော်မသိပါဘူး။ မန္တလေးရဲ့ အမှတ်အသား တစ်ခုတည်းမှာ ပါတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က လသာညများဆိုရင် ကျုံးဘေးမှာ ထိုင်လေ့ရှိပါတယ်။ လသာ ညများဆိုရင် ကြာပန်းပွင့်တွေက လရောင်အောက်မှာ အလှကြီးလှလို့ နေပါတယ်။ လရောင်ဖွေးဖွေးရယ် ကျုံးရေကိုဖြတ်ပြီး တိုက်လာတဲ့ လေအေးအေးထဲက မှော်နံ့သင်းသင်းလေးရယ်၊ ကြာပန်းရနံ့လေးရယ်က ကျွန်တော့်အတွေးထဲမှာ အခုထိ ခိုအောင်းနေသေးတဲ့ ခံစားမှုလေးပါ။

လရောင်လက်လက်အောက်မှာ မိုးကိုမျှော်နေတဲ့ ကြာပန်းလေးတွေ ကြာဖက်ပေါ်မှာ တင်နေတဲ့ ရေစက်ကလေးတွေက ပုလဲလုံးလေးတွေလို ငွေရည်လက်လက်ကလေး စိုတောက်လို့ ဒီလောက်လှတဲ့ မြင်ကွင်းလေးကို မမေ့သေးတာတော့ အမှန်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ လောကသဘာဝအရ ဘာမှ အကုန်မကောင်းဘူးဆိုတဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ ဒီလောက် ချစ်စရာကောင်းတဲ့ ကျုံးတော်မှာ လည်း ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အဖြစ်အပျက်လေးတွေ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။

လူကြီးတွေက ငယ်ငယ်က အမြဲမှာပါတယ် ကျုံးအော်တယ်ဆိုရင် ရေဆင်းမကူးဖို့၊ ရေစပ်နားမသွားဖို့ပေါ့။ ကျုံးက တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်တော့ အော်ပါသတဲ့။ တစ်ညမှာပေါ့။ လေကြီးမိုးကြီးလည်း မတိုက်ဘဲနဲ့ ကျုံးဘက်ကနေပြီး တစ်ဝေါဝေါနဲ့ အော်သံတွေ ကြားနေရပါတယ်။ အတော်ကို ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အသံကြီးပါ။ နောက်နှစ်ရက်လောက် အကြာမှာ ကျုံးထဲမှာ လူနှစ်ယောက်ပူးပြီး ရေနစ်လို့ သေပါတယ်။

ပထမတစ်ယောက်က ရေနစ်လို့ ဝူးဝူးဝါးဝါးနဲ့ မြုတ်လိုက်ပေါ်လိုက် ဖြစ်နေချိန် ပေတစ်ရာလမ်းပေါ် မောင်းလာတဲ့ မြင်းလှည်းဆရာက ဆင်းဆယ်ပါသတဲ့။ အဲဒီအခါကျတော့ ရေနစ်တဲ့သူက ဇွတ်ဆွဲထားတာရယ် အောက်ကရေမှော်ပင်တွေက ရုန်းမရအောင် ညှိနေတော့ ကောင်းကောင်းရေကူးလို့

မရအောင် ဆွဲထားသလို ဖြစ်နေပြီး လက်ပန်းကျပြီး ရေနစ်သွားတော့ နှစ်ယောက်လုံး သေသွားတာပေါ့။ အဲဒါကတစ်ကြိမ် ကျွန်တော်သိတာကို ပြောပြတာနော်။ နောက်တစ်ကြိမ်ကတော့ မေတ္တာပေါင်းကူး တံတားဆောက်ပြီး လို့ သိပ်မကြာခင်မှာပါတဲ့။ အဲဒီတံတား ပေါ်ကနေ လူတစ်ယောက် ခုန်ဆင်းပြီး သတ်သေသွားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီရက် မတိုင်ခင်ရက်တွေက ကျုံးအော်သံကို ကြားနေရပါတယ်။ လေတိုက်တဲ့အခါ အသံမြည်သလို ကျုံးရေပြင်ဘက်က တဝေါဝေါ မြည်နေတယ်ဆိုရင် လူကြီးတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ကျုံးဘေးကို ပေးမသွားတော့ပါဘူး။ တစ်ယောက်ယောက် ရေနစ်သေတယ် အသံမကြား မခြင်းပေါ့။

ကျွန်တော်တို့ကလည်း သေမယ့်သူ မြန်မြန်သေပါစေလို့ ဆုတောင်းကြပါတယ် ကလေးဆိုတော့ မကစားရတာကလွဲလို့ ဘာမှ သိပ်မသိဘူးကိုးဗျ။ တိုက်ဆိုင်တာပဲဖြစ်ဖြစ် တကယ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ရှေးတုန်းကတော့ ကျုံးအော်ရင် လူစားတယ် လူသေတယ်။ အစောင့်လဲတယ်လို့ အယူအဆ ရှိကြပါတယ်။ အခုလည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ ကျုံးထဲမှာ လူသေတာကို ကြားရပေမဲ့ ကျုံးနံဘေးမှာ မနေတော့တာ ဆယ်စုနှစ်တစ်စု ရှိသွားပြီဆိုတော့ ကျုံးအော်သေးလားလို့တောင် မမေးမိတော့ပါဘူး။

မန္တလေးက လမ်းမ၊ မန္တလေးရာပြည့်ကွင်းနဲ့
ရွှေမန်းတောင်
အပိုင်း - ၂

မန္တလေးလမ်းတွေအကြောင်း ပြောမယ်ဆိုရင် စတုရန်းပုံ လေးဒေါင့် စပ်စပ် ဆောက်ထားတဲ့ နန်းမြို့ရိုးကိုပဲ ဗဟိုပြုပြီးကြည့်မှ မြင်သာထင်သာ ရှိပါမယ်။ မန္တလေးမြို့က လေးဒေါင့်စပ်စပ် အချိုးညီညီ စတုရံပုံ ဖွဲ့တည်ထားတဲ့ မြို့ဖြစ်တဲ့အတွက် လမ်းတိုင်းအပြတိုင်းဟာ အလျားအနံ့ညီပါတယ်။ မန္တလေးအခေါ်က လမ်းတစ်လမ်းနဲ့ တစ်လမ်းအကြားကို တစ်ပြလို့ခေါ်ပါတယ်။ တစ်ပြရဲ့ အကွာအဝေးက တစ်ဖာလုံလောက် ရှိမယ်ထင်ပါတယ်။

နန်းမြို့ရိုးရဲ့ အရှေ့ဘက်ကို အရှေ့ပြင် အနောက်ဘက်ကို အနောက်ပြင် တောင်ဘက်ကိုတောင်ပြင် မြောက်ဘက်ကို မြောက်ပြင်လို့ပဲ သတ်မှတ်ပြီး ပြောတတ်ကြသလို လမ်းတွေကို ပြောတဲ့အခါမှာလည်း တောင်ကျုံးလမ်း(၂၆ ဘီလမ်း)၊ မြောက်ကျုံးလမ်း (၁၂ လမ်း)၊ အရှေ့ ကျုံးလမ်း (၆၆ လမ်း)၊ အနောက်ကျုံးလမ်း(လမ်း ၈၀)လို့ ပြောလေ့ ရှိကြပါတယ်။

မန္တလေးမြို့ရဲ့ အထင်ကရ လမ်းမကြီးတွေကတော့ မြို့ကို အရှေ့အနောက်ပိုင်း ခြားထားတဲ့ ၁၂လမ်း၊ ၁၉ဒီလမ်း ၂၂(စီ) လမ်း ၂၆(ဘီ) လမ်းနဲ့ ၃၅(အေ) လမ်းတို့ ဖြစ်ကြပြီး ၆၆ လမ်း၊ လမ်း ၈၀ နဲ့ ၈၄ လမ်း (ဈေးချို နာရီစင်ရှိတဲ့ လမ်း)တွေကတော့ မြို့ကို တောင်မြောက်ပိုင်းထားတဲ့ လမ်းမကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

တောင်မြောက်လမ်းတွေမှာ နန်းမြို့ရိုးရဲ့ မြောက်ဘက်အစက လမ်းနံပါတ် တွေက ငယ်ပြီး တောင်ဘက်ရောက်လေ လမ်းနံပါတ်ကြီး သွားလေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အတူပါပဲ ကျုံးအရှေ့ဘက်မှာ ရှိတဲ့ ရှမ်းရိုးမ ဘက်ကနေ စလာ တဲ့ လမ်းတွေက နံပါတ်ငယ်ပြီး ကျုံးအနောက်ဘက်မှာရှိတဲ့ ဧရာဝတီမြစ် ဘက်ရောက်လေ လမ်းနံပါတ်က ကြီးလာလေလေ ဖြစ်ပါတယ်။ ထူးခြား တာကတော့ အရှေ့အနောက်သွားတဲ့ လမ်းမကြီး လေးလမ်းကိုသာ A B C D တပ်ခဲ့တာပါ။

နောက်တစ်ချက်ကတော့ မန္တလေးသူ၊ မန္တလေးသားတွေက ၃၅(အေ)လမ်း၊ ၂၆(ဘီ)လမ်း၊ ၂၂(စီ)လမ်း၊ ၁၉(ဒီ)လမ်းလို့ဆိုတဲ့ လမ်းလေး လမ်းကလွဲရင် ကျန်တဲ့လမ်းတွေကို ဘယ်လိုနာမည် ပေးထားထား နာမည် မခေါ်ကြပါဘူး။ လမ်းနံပါတ်ကိုသာ ပြောလေ့ညွှန်လေ့ ရှိပါတယ်။ အာဇာနည်လမ်းလို့ပဲ နာမည်ပေးပေး၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်းလို့ပဲ နာမည်ပေးပေး ၂၆(ဘီ)လမ်း၊ ၈၄ လမ်းလို့ဆိုပြီး လမ်းနံပါတ်နဲ့သာ ပြောတတ်ပါတယ်။ လမ်းနံပါတ်နဲ့ မပြောဘဲ လမ်းနာမည် တတ်ပြောရင် အဲဒီလူက မန္တလေး သား မဟုတ်တာ သေချာပါတယ်။

နောက်ပြီး တစ်ယောက်ယောက်က မေးလာလို့ ကိုယ်နေတဲ့ နေရာကို ပြောကြတဲ့ အခါမှာ ရပ်ကွက်ကြီး နာမည်ဖြစ်တဲ့ ပြည်ကြီးတံခွန်တို့၊ အောင်မြေသာဇံတို့၊ ချမ်းမြသာစည်တို့ဆိုတဲ့ ရပ်ကွက်ကြီး နာမည်ကို ထည့် ပြောခဲ့ပါတယ်။

ပြည်လုံးချမ်းသာ၊ ဟောမာဇလ၊ မေဃဂီရိ၊ ပြည်ကြီးကျက်သရေ၊ မောရဂီ ဝါ၊ နန်းရှေ့၊ အောင်တော်မူ၊ စီပီလိုင်း၊ စိန်ပန်းဒေးဝန်း ဘုန်းတော်တိုး၊ အောင်နန်းအရှေ့၊ အောင်နန်းအနောက် ဥပုသ်တော်အစရှိတဲ့ ရပ်ကွက်တွေ ကိုသာ ညွှန်းလေ့ရှိသလို တောင်ပုလင်းဝင်း၊ ထီးရိုးဝင်း၊ မြင်းစာရေး ကြီး

ဝင်း၊ ခုံတော်မင်းဝင်း၊ လေလာဝင်း၊ ဆင်ကျုံးဗလီဝင်း၊ ကသဲဝင်း၊ ရေနံသာ
ဝင်း၊ မောင်းထောင်ဝင်း၊ ရွှေတိုက်ဝင်း၊ ဦးဖိုးသာဝင်း အစရှိ သည်ဖြင့် ပြော
တတ်ပြီး ငပိတန်းလက်ယာ၊ မလွန်ခဲလန်တန်း၊ ကွမ်းသီး တန်း၊ ပန်းဆိုး
တန်း၊ ဆိုင်းတန်း၊ တရုတ်တန်း အစရှိသဖြင့် ပြောတတ် ပြန်သလို၊ ၈၄လမ်း
၃၄-၃၅ကြား။ ၂၅ လမ်း ၈၀-၈၁ ကြား၊ ၄၁ လမ်း ၈၂-၈၃ ကြား၊ လမ်း ၃၀
၈၃-၈၄ ကြားလို့လည်း ညွှန်းတတ်ကြပါတယ်။ ဒါက မန္တလေးသူ၊ မန္တလေး
သားတွေ ဘယ်မှာနေလဲ လို့ မေးရင် ဖြေတတ်ပုံလေးကို ပြောပြတာပါ။

မန်းလေးမြို့ရဲ့ နန်းတော် ပတ်ပတ်လည်မှာရှိတဲ့ ရပ်ကွက်တွေက လေးဒေါ
င့်စပ်စပ် တစ်ပြပတ်လည်ထဲမှာ အလယ်ခေါင်က ဝင်းကြီးတစ်ဝင်း ရှိပါ
မယ်။ အဲဒီဝင်းကြီးကို အပြင်က အိမ်တွေနဲ့ပိတ်လို့ ကာထားတာ များပါ
တယ်။ ကျွန်တော် ကြားဖူးသလို ပြောရရင် ဝင်းတွေက အရင်က နန်းတွင်း
အမှုထမ်း အရာရှိကြီးတွေအတွက် ဘုရင်က ပေးသနားတဲ့ အိမ်ပိုင်းကြီးပါ။

သူပတ်ပတ်လည်မှာ ဒီအရာရှိကြီးရဲ့ အမှုတော်ထမ်းတွေရဲ့ အိမ်တွေက
အပြင်ကနေ ဝင်းအတွင်းမှာရှိတဲ့ အိမ်တော်ကြီးကို ကာရံထားတာပါ။ မူလ
ပိုင်ရှင်တွေက ဒီခြံကြီးတွေကို ပိုင်းပြီး ရောင်းလိုက်ကြတဲ့အတွက် လက်ရှိ
အချိန်မှာတော့ တချို့ဝင်းကြတော့ လေးဘက်လေးတန် ခိုးယိုပေါက်၊ တချို့
ဝင်းကြတော့ တစ်ဖက်ပေါက်နဲ့ နဂိုပုံစံအတိုင်း မရှိတော့တာ များပါတယ်။
မန္တလေးက လွမ်းစရာအကြောင်းပြောရင် မန်းရာပြည့်ကွင်းက စပြောရ
မယ် ထင်ပါတယ်။ နာမည်ကျော် မန္တလေးတောင်ရဲ့ အနောက်ဘက်ခြမ်းမှာ
ရှိတဲ့ ကွင်းပြင်ကျယ်ကြီးပါ။ မန်းရာပြည့်ကွင်းလို့ အမည်တွင်ရတဲ့
အကြောင်းရင်းကတော့ မန္တလေး နှစ်တစ်ရာပြည့် ပွဲတော်ကြီးကို ဒီကွင်း
ကြီးထဲမှာ ခြံမြံမြံသဲသဲ ကျင်းပခဲ့ဖူးလို့ပါပဲ။ (အဲဒီမန်း ရာပြည့်ပွဲကို
အကြောင်းပြုလို့ မန်းရာပြည့်ကြော်ဆိုတဲ့ အိုလံပစ် စက်ဝိုင်းလို့ အပေါက်

ပိုင်းလေး ဖောက်ထားတဲ့ ဆီကြော်မုန့်လေး ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ငယ်ငယ် တုန်းက မန်းရာပြည့်ကြော် စာကလေးခွေလို့ မုန့်သယ်အော်သံ ကြားရင် ခေါ်ဝယ်တာပါပဲ)

အဲဒီပွဲကြီး ကျင်းပပြီးတဲ့ အချိန်ကစလို့ ဒီကွင်းကြီးထဲမှာ ကျောင်းသား အားကစားပွဲတော်၊ ပြည်ထောင်စု အလံတော် ညအိပ်ရပ်နားတဲ့ ပွဲတော်တွေ ကိုသာ မကဘဲ နောက်ပိုင်းမှာ စတိတ်ရှိုး ဂီတပွဲတွေပါ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကျင်းပခဲ့ကြပါတယ်။ ကျန်တဲ့ အချိန်တွေမှာတော့ မန္တလေးသူ၊ မန္တလေး သားများက အဲဒီကွင်းကြီးကို ကောင်းကောင်း အသုံးပြုပါတယ်။

မော်တော်ကား အမောင်းသင်ပါတယ်။ စက်ဘီးအစီး သင်ပါတယ်။

နောက်ကျွန်တော်တို့အိမ်က ဆေးလိပ်ခုံထောင်တုန်းက အဲဒီကွင်းကြီးထဲ မှာ ဆေးရိုး လာလှော်ပါတယ်။ လူကြီးတွေက ဆေးရိုးလှော်၊ နေလှန်း အအေးခံ ကျွန်တော်တို့ ကလေးတစ်သိုက်က အရိပ်ကောင်းတဲ့ မန်ကျည်းပင်ရိပ်မှာ ဆော့ကြ၊ ဆာတယ်ဆိုရင် အပင်ပေါ်က မန်ကျည်းသီး ကြက်ဆူ (မမှည့်တမှည့် ယွမ်းပြင်းကို ပြောတာ)တွေကို ခဲနဲ့ထု ဝါးလုံးတွေနဲ့ ပုတ်ချပြီး စားကြနဲ့ အရမ်းပျော်စရာ ကောင်းပါတယ်။

မနက်က သွားလိုက်ကြတာ ထမင်းချိုင့်တွေနဲ့ တစ်ပျော်တစ်ပါး ညနေ နေချို့မှ အလုပ်တွေသိမ်း ချောင်းထဲမှာ ရေချိုးပြီးမှ အိမ်ပြန်ကြတာပါ။ မန်း ရာပြည့်ကွင်းက မြောက်တံခါးပေါက်နဲ့ တည့်တည့် (တောင်ပြုံး မတ္တရာ မိုး ကုတ်) မြို့တွေကို သွားတဲ့လမ်းရဲ့ အရှေ့ဘက်ခြမ်းမှာ ရှိပါတယ်။

မန်းရာပြည့်ကွင်းရဲ့ မြောက်ဘက်မှာတော့ ရှေးက နာမည်ကျော်ခဲ့တဲ့ မန္တလေးမြို့ရဲ့ အထင်ကရ နေရာမှာပါတဲ့ မြင်းပြိုင်ကွင်းပါ။ (အခုချိန်မှာ တော့ မြင်းပြိုင်ကွင်းက ဆရာစံဘောလုံးကွင်း ဖြစ်သွားပြီး မန်းရာပြည့် ကွင်းကြီးကတော့ ရတနာပုံ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ် ဖြစ်သွားပါတယ်။ အဲဒီလမ်း

လေးကနေ မြောက်ဘက်ဆက်သွားရင် အခုအခါမှာတော့ ရွှေမန်းတောင်
ဂေါက်ကွင်းရှိပါမယ်။ ဂေါက်ကွင်းကို ကျော်သွားမယ်ဆိုရင် လမ်းအနောက်
ဘက်ဘေးမှာ ကြီးမားခန့်ထည်လှတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးကျောင်းကြီး ရှိပါ
တယ်။

ဆက်သွားလို့ လမ်းအကွေ့လေး ကျော်လိုက်ရင်တော့ နာမည်ကျော်
ရွှေကျင်ကျောင်းခေါ်တဲ့ ရွှေကျင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို ရောက်ပါမယ်။
မြောက်စူးစူးကို သွားမယ်ဆိုရင် နာမည်ကျော် မယ်ဥတောင်(ခ) သခင်မ
တောင်ဘက်ကို ရောက်ပါတယ်။ ဆက်သွားရင် မတ္တရာတို့၊ မိုးကုတ်တို့ကို
ရောက်သွားတဲ့ လမ်းပေါ့။ တကယ်လို့များ ရွှေကျင်အရပ်ကို ရောက်တဲ့အခါ
မြောက်ဘက်ကို မသွားဘဲ အရှေ့ဘက်ကို ကွေ့သွားတဲ့ လမ်းလေးအတိုင်း
ဆက်သွားမယ်ဆိုရင် မန္တလေးတောင်ကို အရှေ့ဘက်ကနေ ပတ်သွားတဲ့
လမ်းကလေးကို ရောက်သွားမှာပါ။ အဲဒီမန္တလေး တောင်ရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ
တော့ ဘုန်းတော်တိုး၊ ဥပုသ်တော်ရပ်ကွက်၊ စစ်တပ်နယ်မြေနဲ့ ခွေးလေ ခွေး
လွင့်တွေကို ထိန်းသိမ်းတဲ့နေရာ။ ငလျင် တိုင်းထွာရေးစခန်းနဲ့ အုတ်စက်
ရပ်ကွက်တွေ ရှိပါတယ်။

ဒီမန်းရာပြည့်ကွင်းရဲ့ အနောက်ဘက်မှာတော့ အရင်က ကလေးထောင်လို့
လည်းခေါ် ဆိုးသွမ်း လူငယ်ကျောင်းလို့ နာမည်ဆိုးရတဲ့ လူငယ်ပြုပြင်ရေး
စခန်းရှိပါတယ်။ လူမှုဝန်ထမ်း ဦးစီးဌာနက ဦးစီးလို့ ဖွင့်လှစ်ထားတဲ့
အသက်မပြည့်သေးတဲ့ ကလေးများ၊ လေလွင့်နေသော လူငယ်များကို
ထိန်းသိမ်းလို့ အတတ်ပညာ သင်ပေးတဲ့ လေ့ကျင်းရေး စခန်းလေးပါ။
ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ပြောမရဆိုမရ လုပ်နေတယ်ဆိုရင် မိဘတွေက
ဒီကျောင်းကို ပို့မယ်ဆိုပြီး ခြိမ်းခြောက်ရင် ဟုတ်တာမဟုတ်တာ အပထား
တကယ်ကြောက်ခဲ့ ရပါတယ်။

ဒီကျောင်းကနေ ပြုပြင်ပေးလို့ အသိတရားရလို့ ကောင်းသွားခဲ့တဲ့ လူငယ်
လေးတွေလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရပ်ထဲမှာတော့ ဒီကျောင်းဟာ
နာမည်ဆိုးတွင်တဲ့ ကျောင်းပါ။ ဒီကျောင်းရဲ့ အနောက်ဘက် ကပ်ရက်မှာ
တော့ နာမည်ကျော် နဂါးဆေးပေါ့လိပ်ခုံ ပိုင်ရှင် ဒေါ်ဦး လှူဒါန်းထားတဲ့
ရန်ကုန်မြို့က ကမ္ဘာအေးစေတီနဲ့ ပုံစံတူတဲ့ နဂါးဒေါ်ဦးရိပ်သာ ရှိပါတယ်။
သူ့အနောက်ဘက်မှာတော့ စတုဘုမ္မိသာက ဘုန်းကြီးကျောင်းနဲ့ တရား
ရိပ်သာ ရှိပါတယ်။ ဟိုအရင် ၁၉၇၇-၈၀ ပတ်ဝန်းကျင်လောက်က ဒီ
ကျောင်းထဲမှာ ဥပုဒ်နေ့ဆိုရင် ဈေးတန်းလေးတစ်ခု ရှိပါတယ်။

အဲဒီထဲမှာ မြန်မာ့ရိုးရာ စားစရာဖြစ်တဲ့ မုန့်လုံးကြီးကြော်၊ စိန်ဖေကြီး၊
ရွှေထမင်း၊ မုန့်ဆပ်သွားဖူး၊ မုန့်ပေါင်း၊ ဌာပနာထုပ်၊ ပြန်ပေါင်းထုပ်၊ မုန့်ကျွဲ
သဲ၊ ကတိုးဝါကြော်၊ ပဲကပ်ကြော်၊ မုန့်လက်ကောက်၊ အထက်မီး အောက်မီး။
မုန့်ရေပါး။ မုန့်ပျားသလက်အဖြူ၊ မုန့်ပျားသလက်အနီ၊ မုန့်လက်ဆောင်း
နန်းကထိ၊ မုန့်ဦးနှောက်၊ မုန့်ကြာစေ့၊ မုန့်ပဲဆုပ် အစရှိတဲ့ မြန်မာမုန့်အစုံ
ဝယ်စားနိုင်ပါတယ်။ ဆရာတော် ဘုရားကလည်း ဒီမြန်မာ မုန့်လေးတွေကို
မတိမ်ကောအောင် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဈေးရောင်းခွင့် ပြုတာပါ။ ဒါပေမဲ့
တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဆိုင်တွေများလာ ရောင်းတာကလည်း မုန့်တင်မဟုတ်ဘူး
ပစ္စည်းအစုံ သူ့ထက်ငါ တင်လာကြခါတိုင်း မနက်ဈေး လေးကနေ
တစ်နေကုန်ဈေးလို ဖြစ်လာတဲ့အပြင် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် နေရာလှ
ကြရန် ဖြစ်ကြဆိုတော့ ဆရာတော်ဘုရားက ဒီဈေးတန်းလေးကို ခွင့်မပြု
တော့တဲ့အတွက် မြန်မာ့ မုန့်ဈေးတန်းလေးလည်း ပျောက်ကွယ်သွားပါ
တယ်။

မနက်မနက် မုန့်စားထွက်ရင် လမ်းထောင့်လေးတွေမှာ ရှမ်းခေါက်ဆွဲ
ဆိုင်လေးတွေချည်းပဲ တွေ့နေရင် ညနေဘက်မှာ ကော်ပြန့်ကြော်နဲ့

ဝက်သားတုတ်ထိုး ဆိုင်တွေကိုပဲ တွေ့နေရင် စောစောကပြောတဲ့ မြန်မာ့ သရေစာ (အာဟာရလည်းဖြစ် ဈေးလည်း ချို့သာတဲ့) အစားအစာလေးတွေ မန္တလေးကနေ ပျောက်ကွယ်သွားတာကို ပိုဝမ်းနည်း ပိုသတိရ ပိုလို့လွမ်းပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြောနေတဲ့ မန်းရာပြည့် ကွင်းကြီးက အခုတော့ တိရစ္ဆာန် ဥယျာဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲလို့ သွားပါပြီ။

ဒီလိုတိရစ္ဆာန် ဥယျာဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားတော့ မန္တလေးမြို့မှာ လူအများအတွက် ပွဲလမ်းသဘင် ခင်းကျင်းဖို့အတွက် ကျယ်ပြန့်သော နေရာတစ်ခု ပျောက်ဆုံးသွားပါတယ်။ မန္တလေးမြို့ နှစ်တစ်ရာပြည့် ကျင်းပခဲ့တုန်းက အလွန်ကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့တာ မမြင်မမီလိုက်ပေမဲ့ သတင်းစာတွေ၊ စာစောင်တွေ မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ ဖော်ပြခဲ့ ရေးခဲ့တာတွေကို ဖတ်ရတဲ့အခါမှာ သိခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မကြာခင်က ပြည့်မြောက်ခဲ့တဲ့နှစ် ၁၅၀ ပြည့်မှာတော့ ဘယ်အကြောင်းရယ်ကြောင့် မသိဘူး စည်စည်ကားကား မရှိခဲ့တာတော့ အမှန်ပါပဲ။ နေရာကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မရှိတဲ့အခါ ဈေးပွဲတော်က မြင်းပြိုင်ကွင်းမှာ၊ ပွဲလမ်းသဘင်တွေက ကျောက်တော်ကြီးဘုရားရှေ့က ကွက်လပ်မှာ တစ်နေရာစီခွဲ ကျင်းပတယ် ဆိုတော့ ဘယ်လာ စည်ကား ပါ့မလဲ။ ဒါပေမဲ့ ထည့်မတွက်ဘဲ နေလို့မရတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကတော့ ခံစားကြည့်ရှုစရာတွေများတဲ့ ခေတ်ကြီး ဖြစ်လာတဲ့အတွက် အရင်ခေတ်က လူတွေလောက်တော့ ခုခေတ်လူတွေက ပွဲလမ်းသဘင် အပေါ်မှာ အာရုံမရှိတော့တာ အမှန်ပါပဲ။

မန်းရာပြည့်ကွင်း နေရာကနေ ဆက်သွားမယ်ဆိုရင် မန္တလေးမြို့ရဲ့ အထင်ကရ သင်္ကေတတွေဖြစ်တဲ့ သုဓမ္မာဇရပ်တန်းကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလွန်ကြီးမားပြီး ခိုင်ခန့်တဲ့ သစ်လုံးများနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ နီညိုရောင်ဇရပ်ကြီး များကတော့ ရှေးက သာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့

စာမေးပွဲများ ကျင်းပရာနေရာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်လို့ သိရပါတယ်။ အရင်က ကျောက်တော်ကြီး ဘုရားပွဲကျင်းပတဲ့ အချိန်မှာ ရပ်ဝေးကလာတဲ့ ဧည့်သည်များ တည်းခိုဆောင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ တစ်ခါတစ်ရံ စစ်တပ်များ တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာ တပ်ရင်းလိုက် ပြောင်းရွှေ့တဲ့အခါများမှာ တပ်မတော်သားများ ခေတ္တနားခိုရာအဖြစ် အသုံးပြုတတ်ပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ ကျော်သည်အထိ မပျက်မစီး ရှိနေသေးတဲ့ ဒီဇရပ်ကြီးတွေကို သမိုင်းဝင်တန်ဖိုးကြီး ပစ္စည်းများအဖြစ် သတ်မှတ်လို့ တာရှည်ခံအောင် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း သင့်ပါတယ်။ သုဓမ္မာဇရပ် တန်းကနေ ဆက်လျှောက်လို့ မြောက်ဘက်ကိုရောက်ရင် ငယ်ငယ်က သီချင်းလုပ်ဆိုပြီး အော်ခဲ့ရတဲ့ မန္တလေးတောင် မြွေကြီးနှစ်ကောင် သွားကြည့်ရအောင်တို့ မန်းမြေတောင်ပေါ်မှာလေ ပျော်စရာမို့ သွားကြစို့လေဆိုတဲ့ မန္တလေးဂုဏ်ဆောင် မန္တလေး တောင်ခြေအောက်က အလွန်အချိုးအစား ကျနပြီး ကြီးမားလှတဲ့ ခြင်္သေ့ကြီး နှစ်ကောင်ရဲ့ ခြေရင်းကို ရောက်လာပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က မိဘတွေနဲ့၊ နည်းနည်း အသက်ကြီးလာတော့ သူငယ်ချင်းနဲ့၊ နောက်အရွယ်ရောက်တော့ ချစ်ရတဲ့သူနဲ့ ဒီတောင်ပေါ်ကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ စတက်တက်ချင်း ဘုရားလေးငါးဆူ အဆင့်ဆင့်ကို ကျော်ပြီးတယ် ဆိုတာနဲ့ ဗျာဒိတ်ပေး ရပ်တော်မူ ဘုရားကို ရောက်မယ်၊ နောက်အလယ်ပစ္စယံ ရောက်ရင် ခဏနားမယ်၊ ရှုခင်းတွေကြည့်မယ် အမောပြေရင် အားစိုက်လို့ ဆက်တက်မယ်၊ ပြီးရင် စန္ဒာမုခိဘီလူးမ မိသားစု ကြေးရုပ်ကလေးတွေ ထားတဲ့နေရာကို ရောက်မယ်။

အဲဒီကလွန်ရင်တော့ မန္တလေး တောင်ပေါ်ကနေ မန္တလေး တစ်မြို့လုံးကို စီးပြီး အလှပဆုံးသော ရှုခင်းတွေကို ကြည့်ရှုခံစားနိုင်တဲ့ အမြင့်ဆုံး ရင်ပြင် တော်ပေါ်ကို ရောက်ပါပြီ။ ငယ်ငယ်က ဒီစန္ဒာမုခိ ဘီလူးမ မိသားစုနား ရောက်ရင် ကြောက်ပါတယ် အူယားစရာ အရပ်မွစိလေးတွေကိုးဗျ။ ကြီး လာတော့ ဒီနေရာကို ရောက်တာနဲ့ ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွား ရင်သားဖြတ်ခါလှူ လေသည်ဆိုတဲ့ သီချင်းစာသားကို ပြန်သတိရလိုက်တယ် ဆိုရင်ပဲ ဒီ ရင်သား ဖြတ်လှူတော့ ရတဲ့သူက ဘာလုပ်ရမှာလဲလို့ တွေးမိတာ အခုထိ ကိုကို အဖြေမရသေးပါ။

ဒီရင်ပြင်တော် ပေါ်ကနေ နွေမိုးဆောင်း ရှုခင်းအားလုံး တစ်မျိုးစီ လှကြပါ တယ်။ တစ်မြို့လုံးကို စီးကြည့်ရင်း ဟိုနားကလေးက ဘာဒီနားလေးက ဘယ်နေရာဆိုတာ ပြောလို့ ငြင်းကြရတာလဲ အရသာ တစ်မျိုးပါ။

မြေကြီးနှစ်ကောင်ကို ပွတ်သပ်ပြီး ဆုတောင်းရင် ပြည့်တယ်လို့ လူကြီး တွေကပြောလို့ ငယ်ငယ်တုံးက ဆုတောင်းခဲ့ရတာလည်း အမောပါပဲ။ မန္တလေးတောင် အနောက်ဘက်ကကြည့်ရင် မိုးတွင်းဆို ဟိုးဝေးဝေးက ဧရာဝတီ မြစ်မင်းရယ် မှန်ဝါးဝါး မင်းကွန်းဘုရားကြီးရယ် (နွေခါဆိုရင် မင်းကွန်းက ဘုရားကြီးကို ကောင်းကောင်းမြင်ရ တတ်ပါတယ်) ရေကြီးတဲ့ အခါ မြင်နေရတဲ့ ရေပြင်ကျယ်ကြီးရယ်၊ မြောက်ဘက်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဟိုဝေးဝေးက သခင်မတောင် ဝိုးတဝါး၊ သူ့အောက်ခြေမှာက စိမ်းလိုက်ဝါ လိုက်ရှိနေတဲ့ စပါးခင်းတွေ၊ အရှေ့ဘက်ဆိုရင် ဘယ်မှာမှ မရှိတဲ့ ကမ္ဘာပေါ် မှာ အကြီးဆုံး စာအုပ်တွေ ထားရှိတဲ့ ဂူလေးတွေရှိတဲ့ နေရာနဲ့ ခရေပင်တွေ ပိုင်းနေတဲ့ ကုသိုလ်တော်ဘုရား၊ ဟိုးဝေးဝေးမှက ရှမ်းရိုးမ သူ့အောက်ခြေ မှာက ရန်ကင်းတောင် သူ့အောက်ဘက်ကို ငုံ့ကြည့်ရင် အောင်ပင်လယ်က လယ်ကွင်းတွေ တောင်ဘက်ကြည့်မယ်ဆိုရင် နန်းတွင်းတစ်ခုလုံးနဲ့ ကျုံး

တော်အပြင် နေသာတဲ့ နေခင်းမှာဆိုရင် မဟာမြတ်မုနိ ကိန်းဝပ်တော်မူတဲ့
စေတီတော်က ရွှေအဆင်း ပြောင်ဝင်းဝင်းကိုတောင် ဝိုးတဝါး တွေ့နိုင်ပါ
သေးတယ်။

မန္တလေးတောင်ပေါ်ကနေ မြင်ရတဲ့ မန္တလေးတစ်ခွင် ရှုခင်းက နွေအလှ၊
မိုးအလှ၊ ဆောင်းအလှ တစ်မျိုးစီလှလို့ ကြည့်မဝနိုင်အောင်ပါပဲ။

စောင်းတန်းအုတ် လှေကားတွေကနေပြီး ဒီမန္တလေး တောင်ပေါ်ကို တက်
တိုင်း ရင်ထဲကို ရောက်လာတတ်တဲ့ စိတ်ကြည်နူးစရာ ကောင်းလွန်းတဲ့
ခံစားမှုကတော့ ပြောပြဖို့ တော်တော်ခက်ပါတယ်။ မောတော့ မောပါတယ်
ဒါပေမဲ့ စောင်းတန်း တစ်လျှောက်လုံးမှာ ရှိနေပြီး ဆယ့်နှစ်ရာသီ ပွင့်တတ်
တဲ့ စကားပန်း ဖြူဖြူလေးများက ပျံလွင့်လာတဲ့ ရနံ့လေးများရယ် တောပန်း
တောင်ပန်းလေးတွေဆီက ရလာတတ်တဲ့ သစ်ပင်ရနံ့လေးတွေက စိတ်ကို
ကြည်လင်အေးမြ စေတာကတော့ အမှန်ပါပဲ။

မန္တလေးတောင်အောက်ကို ဆင်းလာမယ်ဆိုရင် အရင်ဆုံး စတွေ့ရမှာ
ကတော့ အထူးခြားဆုံး တစ်လုံးထဲသော စကျင်ကျောက်ကနေ ထုလုပ်ထား
တဲ့ ဆင်းတုတော်ကြီး ကိန်းဝပ်တဲ့ မဟာလောက မာရဇိန်လို့ ဘွဲ့အမည်ရတဲ့
ကျောက်တော်ကြီးဘုရား၊ စန္ဒာမုနိဘုရားတွေကို ဖူးမျှော်ရမှာဖြစ်ပြီး ဒီ
ဘုရားရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကြီးဆုံး စာအုပ်တွေကို
သိမ်းဆည်းထားပြီး အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ ခရေပင်တွေ ပတ်လည်ဝိုင်းနေ
တဲ့ ကုသိုလ်တော် ဘုရားတွေကို ဖူးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကုသိုလ်တော်
ဘုရားနဲ့ တည့်တည့် တောင်ဘက်အရပ်မှာတော့ နာမည်ကျော် ရွှေကျောင်း
ကြီးနဲ့ နံရံလေးဘက်သာ ကျန်တော့တဲ့ အတုမရှိ ကျောင်းတော်ကို ရောက်
မှာဖြစ်ပါတယ်။ (အခုအချိန်မှာတော့ အတုမရှိ ကျောင်းတော်ကတော့
အသစ်ပြန်လည် တည်ဆောက်ပြီးလို့ ရွှေရောင်အဆင်းနဲ့ ပြောင်ဝင်းလို့ နေ

ပါပြီ။)

သီတင်းကျွတ်လပြည့် မတိုင်ခင်ကစပြီး ကျင်းပလေ့ရှိတဲ့ ကျောက်တော်
ကြီး ဘုရားပွဲတော်ချိန် ရောက်တိုင်း နှင်းမုံမုံတွေကြားမှာ သွားခဲ့ရတဲ့
ပွဲတော်ရက်များကို သတိရမိပါတယ်။
